

TU - RAC
รับที่ 1292 พ.ศ. 2562
วันที่ 13 พ.ค. 62
เวลา 15.03 น.

ที่ ศร ๐๐๑๒.๑ / ว ๗๘

สถาบันรัฐธรรมนุญศึกษา
สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ
ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญชวนยื่นเอกสารข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย

เรียน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รัฐธรรมนุญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” พร้อมตารางแสดงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรฯ จำนวน ๒๐ แผ่น
๒. ข้อปฏิบัติสำหรับที่ปรึกษาในการยื่นข้อเสนอเพื่อดำเนินโครงการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญมีความประสงค์จะจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการศึกษาวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง “รัฐธรรมนุญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

คณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง และเป็นผู้มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ จึงขอเชิญชวนท่านยื่นข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัยดังกล่าว ซึ่งในการยื่นข้อเสนอโครงการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญได้จัดทำข้อปฏิบัติสำหรับที่ปรึกษาในการยื่นข้อเสนอเพื่อดำเนินโครงการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ทั้งนี้ ขอให้ท่านจัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาอีก ๔ ชุด โดยให้บรรจุเอกสารข้อเสนอโครงการดังกล่าวลงในซองเอกสารพร้อมเจ้าหน้าที่ประธานกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รัฐธรรมนุญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ส่งไปยังกลุ่มงานพัสดุ สำนักบริหารกลาง ชั้น ๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนุญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ ภายในวันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ โดยให้ใส่วงเล็บมุมของด้านล่างขวาวว่า “ข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง รัฐธรรมนุญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” หากมีข้อสงสัยหรือต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถสอบถามได้ที่ นางสาวจิตราภรณ์ โสติดิกุล นักวิชาการศาลรัฐธรรมนุญปฏิบัติการ โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๘๑ หรือ ๐ ๒๑๔๑ ๗๕๗๓ หรือ ๐๙ ๔๗๖๓ ๙๙๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทัศนภรณ์ ลิกชะไชย)

ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนุญศึกษา

ประธานกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนุญ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๘๑/โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๑๕

อีเมลล์ research_occ2@hotmail.com

EJ 5263 8063 6 7 H

ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (Terms of reference)
เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

*****

๑. หลักการและเหตุผล

หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย หรือ Der Grundsatz der Rechtssicherheit ซึ่งประเทศฝรั่งเศสเรียกหลักการทำนองเดียวกันนี้ว่า หลักความมั่นคงแน่นอนแห่งนิติฐานะ หรือ le principe de la securite juridique^๑ เป็นหลักการใหญ่ที่จะแสดงให้เห็นความเป็นนิติรัฐ ได้แก่ การมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปของกฎหมาย (Generality) ความชัดเจนแน่นอนของกฎหมาย (Certainty) ความเสมอภาคทางกฎหมาย (Equality) ความได้สัดส่วนของการบังคับใช้กฎหมาย (Proportionality) และการไม่มีผลย้อนหลังของกฎหมาย (Non-retroactivity) ซึ่ง หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมายนี้เป็นหลักการใหญ่ ที่ใช้ในระดับรัฐธรรมนูญเพื่อรองรับความเป็นนิติรัฐ เพื่อคุ้มครองคนทั่วไปในสังคมนั้น แต่ในระดับปัจเจกชน จะมีหลักการในระดับรองลงมาอีกที่ให้การคุ้มครองในลักษณะทำนองเดียวกันคือ หลักการคุ้มครองความเชื่อถือหรือความไว้วางใจโดยสุจริต ซึ่งประเทศเยอรมันเรียกว่า Vertrauensschutzprinzip ส่วนในประเทศที่ใช้หลักกฎหมายคอมมอนลอว์จะเรียกว่า The Principle of the Protection of Legitimate Expectation เป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่ให้ความคุ้มครองสถานะของบุคคลจากการถูกล่วงละเมิดโดยรัฐในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การออกกฎหมายย้อนหลังให้เป็นโทษ การออกคำสั่งทางปกครอง การล่วงละเมิดต่อประโยชน์ของบุคคลที่เกิดจากพื้นฐานการเชื่อถือยอมรับในกฎหมาย กฎเกณฑ์ คำสั่งหรือการใช้อำนาจของรัฐ เป็นต้นซึ่งหลัก Legitimate Expectation ของคอมมอนลอว์ ก็มีหน้าที่ใช้ตรวจสอบการเพิกถอนคำสั่งของเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกัน ซึ่งวิธีการตรวจสอบก็มีลักษณะทำนองเดียวกันกับกฎหมายของเยอรมัน^๒

“หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” เป็นหลักกฎหมายทั่วไป ที่ไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แม้จะยกเลิกรัฐธรรมนูญไปก็ฉับ หลักกฎหมายทั่วไปนี้ก็คงดำรงอยู่ตลอดเวลา หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย (Securite Juridique; la securite juridique; Rechtssicherheit) เป็นหลักปรัชญาของกฎหมายที่มีความสำคัญระดับเดียวกับหลักความยุติธรรม มีการกล่าวกันว่า การศึกษานิติปรัชญาของสำนักกฎหมายต่าง ๆ โดยเนื้อแท้เป็นการศึกษาความขัดแย้งกันระหว่าง “หลักความยุติธรรม” กับ “หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” แต่ว่าหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย มีขอบเขตและหลักเกณฑ์ที่บังคับใช้เป็นรูปธรรมมากกว่าหลักความยุติธรรมที่ขาดความชัดเจนและยังเลื่อนลอยอยู่บางประการ หลักการอันเป็นสาระสำคัญของหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมายมีปรากฏอยู่ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย และกฎหมายตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งหากจะขยายความเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น ก็อาจอธิบายเกี่ยวกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย ได้ดังนี้

^๑ <http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=๑๙๔๗>

^๒ ปกิณกะกฎหมายแรงงาน หลักการคุ้มครองความเชื่อถือไว้วางใจโดยสุจริตกับคดีแรงงาน, นายอิสรา วรรณสวาท

๑. ความหมายของหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย

ใจความสำคัญของหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย คือ “ประชาชนจะต้องมั่นใจในการประพฤติปฏิบัติของตนเองในปัจจุบันว่าถูกต้องตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ กฎหมายจึงต้องกำหนดกรอบการประพฤติปฏิบัติให้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้บุคคลคาดหมายผลลัพธ์ทางกฎหมายในการกระทำของตนได้ และมั่นใจได้ว่าการกระทำของตนจะไม่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในภายหลัง และมั่นใจว่าผลประโยชน์ที่ตนได้รับการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายจะได้รับการรับรองตลอดไป”^๓

๒. คุณลักษณะของกฎหมาย

จากความหมายของหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมายและเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ สามารถจำแนกคุณลักษณะของกฎหมายที่จะบังคับใช้จะต้องมีคุณสมบัติ ๕ ประการด้วยกัน กล่าวคือ

(๑) กฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป (Generality)

ที่ว่ากฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปนั้น มิได้หมายความว่ากฎหมายต้องเหมือนกันทุกคนคงมีความหมายเพียงแต่ว่ากฎหมายต้องไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

(๒) กฎหมายต้องแน่นอนชัดเจน (Certainty)

กฎหมายต้องแน่นอนชัดเจน หมายความว่า กฎหมายนั้นต้องบัญญัติกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่าบังคับหรือห้ามบุคคลประเภทใด กระทำการอะไร ในกรณีใด เพื่อประโยชน์อะไร กล่าวได้ว่ากฎหมายจะต้องระบุประเภทบุคคล ระบุประเภทการกระทำ ระบุขอบเขตข้อห้าม ข้อบังคับ ให้ชัดเจน กฎหมายฉบับใดเขียนเนื้อหากว้าง ๆ ไม่มีขอบเขตของการให้กระทำหรือข้อกระทำ ไม่ระบุประเภทบุคคล ประเภทการกระทำ ให้ชัดเจน ถือว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังเช่น ศาลฎีกาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญประเทศฝรั่งเศสที่ได้วินิจฉัยในหลายคดี สำหรับกฎหมายไทย ก็จะต้องใช้ภาษาไทย จะใช้ภาษาต่างประเทศไม่ได้ หากจะใช้คำภาษาต่างประเทศก็ต้องเขียนเป็นภาษาไทย ความแน่นอนชัดเจนของกฎหมายนี้เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นและขาดมิได้ในการที่ประชาชนจะสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพกระทำการต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลย่อมไม่กล้าตัดสินใจในการใช้สิทธิหรือเสรีภาพกระทำการใด ๆ ลงไป ถ้าหากไม่สามารถคาดคะเนได้ล่วงหน้าว่าการกระทำนั้น ๆ ของตน จะมีผลทางกฎหมายอย่างไร และผลทางกฎหมายอันจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ จะทำให้ตนได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์

(๓) กฎหมายต้องมีความเสมอภาค (Equality)

กฎหมายต้องมีความเสมอภาค มีสาระสำคัญว่า กฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครอง ออกคำสั่งบังคับหรือห้ามมิให้ราษฎรประเภทใดประเภทหนึ่งกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงหรือสถานการณ์ประเภทใดประเภทหนึ่งเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ราษฎรแต่ละคนว่าจะได้รับการปฏิบัติจากองค์กรฝ่ายปกครองอย่างสม่ำเสมอเท่าเทียมกัน ตามหลักแห่งความเสมอภาคที่ว่า “บุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเดียวกัน และบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญจะต้องได้รับการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละคน”

^๓ หลักกฎหมายปกครองวันละเรื่อง, https://www.facebook.com/DroitAdministrative/posts/7003103499984878/?locale=th_TH

พันเอก ๖๖/๑๐

๖๖/๑๐

๖๖/๑๐

(๔) กฎหมายต้องไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลังในทางที่เป็นผลร้าย

กฎหมายต้องไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลัง หมายถึงกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครอง กระทำการนั้นจะต้องมีการแจ้งหรือประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าก่อนที่จะนำไปใช้บังคับ และจะใช้กฎหมายนั้นบังคับแก่การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ได้มีการประกาศโฆษณากฎหมายนั้นไม่ได้

หลักความไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลังของกฎหมายที่เป็นผลร้าย มิได้ห้ามเฉพาะโทษทางอาญาเท่านั้น ยังรวมถึงโทษอื่น ๆ ที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลด้วย เช่น โทษทางวินัย โทษทางการเมืองด้วย ดังคำกล่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งอเมริกาเมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๐๐๐ ว่า “สิทธิซึ่งได้รับการประกันคุ้มครองตามหลักกฎหมายที่ห้ามใช้บังคับย้อนหลัง จึงต้องปรับใช้ได้กับโทษทุกรูปแบบ (any type of sanction) รวมทั้งการถูกปลดออกจากตำแหน่ง เนื่องจากจุดหมายอันสำคัญสูงสุด คือ การให้หลักประกันความมั่นคงแก่บุคคลในแง่การรับรู้ว่าการกระทำใดเป็นสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้บุคคลสามารถคาดหมายได้ต่อผลลัพธ์ทางกฎหมายในการกระทำของตน

“หลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลัง” นี้ใช้กับการกระทำความผิดที่เป็นโทษทางอาญาเท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วกฎหมายอื่น ๆ ก็สามารถนำหลักดังกล่าวมาใช้ได้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ การกำหนดห้ามมิให้ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายมาภายหลัง เพื่อให้มีผลเป็นโทษย้อนหลัง แก่ประชาชนนั้น ก็สอดคล้องกับ “หลักนิติรัฐ” ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนมิให้ถูกกระทบกระเทือนจากการที่ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายมาภายหลังแล้วมีผลบังคับย้อนหลังไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง จึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะแต่กฎหมายที่มีโทษทางอาญา ๕ สถานดังกล่าวเท่านั้น หากรวมถึง กฎหมายอื่น ๆ ด้วยที่แม้ว่าจะจะเป็นกฎหมายที่มีโทษหรือไม่มีโทษทางอาญาก็ตาม^๔

(๕) กฎหมายต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักแห่งความได้สัดส่วน

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยส่วนใหญ่จะมีได้บัญญัติกำหนดหลักแห่งความได้สัดส่วน (principle of proportionality) ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐไม่ว่าจะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร หรือองค์กรตุลาการจะต้องเคารพและปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยจะกระทำการใดๆที่ขัดหรือแย้งต่อหลักการนี้ไม่ได้หลักแห่งความได้สัดส่วนประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ หลักแห่งความเหมาะสม (principle of suitability) หลักแห่งความจำเป็น (principle of necessity) และหลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ (principle of proportionality in the narrow sense)^๕

กฎหมายจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย การที่ประชาชนจะเคารพและปฏิบัติตาม ก็ต่อเมื่อกฎหมายนั้นมาจากการแสดงเจตนาาร่วมกันของประชาชน กฎหมายจึงเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐ โดยมุ่งหมายให้หลักประกันต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน

^๔ บุญผา อัครพิภน, หลักกฎหมายทั่วไป, รมบพทความทางวิชาการ เล่ม ๑ : กฎหมายปกครอง ภาคสารบัญญัติ, (สำนักงานศาลปกครอง), หน้า ๕-๗

^๕ หลักกฎหมายปกครองวันละเรื่อง, https://www.facebook.com/DroitAdministrative/posts/700310349984878/?locale=th_TH

โดยเท่าเทียมกันดังคำกล่าวของ Lacordaire^๖ ที่ว่า “ในสังคมที่มีทั้งผู้ยิ่งใหญ่และผู้อ่อนแอ ผู้ร่ำรวยและผู้ยากไร้ ทั้งนายและบ่าว เสรีภาพย่อมนำมาซึ่งการกดขี่ข่มเหง ขณะที่กฎหมายจะนำไปสู่อิสรภาพ” กฎหมายนั้นมีลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งก็คือต้องมีความชัดเจนแน่นอน ซึ่งความชัดเจนแน่นอนนี้จะนำไปสู่ความเชื่อถือของประชาชนในประเทศที่อยู่ในบังคับของกฎหมายคือประเทศที่ปกครองโดย “หลักนิติรัฐ” ซึ่งยุคโบราณนักคิดสำคัญ เช่น เพลโต ที่สุดท้ายยอมรับว่า “นิติรัฐ” Legal State หรือที่เรียกกันว่า รัฐที่ปกครองภายใต้หลักกฎหมาย เป็นใหญ่กว่าอุดมคติที่ไม่ใช่รัฐ Non Law State (เดิมเพลโตเห็นว่า มนุษย์ต้องปกครองจากผู้ทรงภูมิปัญญาเท่านั้น) ในยุครุ่นลูกศิษย์ Aristotle หรือ อริสโตเติล ได้เห็นว่า เพลโต ยังมีข้อบกพร่องบางเรื่อง อริสโตเติล จึงอธิบายใหม่ว่า “มนุษย์เมื่อบรรลุซึ่งความสมบูรณ์เพียบพร้อมแล้ว เขาจะเป็นสัตว์โลกที่ประเสริฐที่สุด แต่ทว่าเมื่อใดที่มนุษย์ ถูกตัดห่างจากกฎหมาย และความยุติธรรม เขาจะกลายเป็นสัตว์ โลกที่เลวร้ายมากที่สุด”^๗ ต่อมาในยุคปัจจุบัน มีนักคิดสำคัญคือ ลอน ฟูลเลอร์ Lon Luvois Fuller กลับมาให้ความสำคัญกับกฎหมายในแง่ของกระบวนการและวัตถุประสงค์ของกฎหมาย กล่าวคือ ไม่แยกเรื่องข้อเท็จจริง (IS) ออกจากคุณค่า (OUGHT) ทางกฎหมาย โดย ลอน ฟูลเลอร์ (Lon Luvois Fuller: 1902 – 1978) ถือเป็นนักคิดที่สำคัญของทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติซึ่งประกาศว่า “กฎหมายจำต้องอยู่ภายใต้บังคับของศีลธรรม หรือ ต้องบรรจุหลักเกณฑ์ศีลธรรมภายในกฎหมายด้วย” เรียกว่า “The Inner Morality of Law” หรือ “ศีลธรรมภายในกฎหมาย” ซึ่งมี ๘ ประการ ได้แก่ (๑) กฎหมายจะต้องมีลักษณะทั่วไป ในฐานะเป็นกฎเกณฑ์ ซึ่งใช้เป็นหลักชี้้นำการกระทำโดยเฉพาะต่างๆ (๒) กฎเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องถูกตีพิมพ์ เผยแพร่ให้ปรากฏแก่สาธารณะ หรืออย่างน้อยก็ต่อบุคคลทุกคนที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎเกณฑ์นี้ (๓) กฎเกณฑ์จะต้องไม่มีผลย้อนหลัง (๔) กฎเกณฑ์จะต้องมีลักษณะชัดเจนและสามารถเป็นที่เข้าใจได้ (๕) กฎเกณฑ์จะต้องไม่มีความขัดแย้งกัน (๖) กฎเกณฑ์จะต้องไม่เป็นการกำหนด บังคับในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ (๗) กฎเกณฑ์ต้องมีความมั่นคงแน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บ่อยเกินไป (๘) ต้องมีความกลมกลืนกันระหว่างกฎเกณฑ์ที่ถูกประกาศใช้กับการบังคับใช้กฎเกณฑ์นั้นในความเป็นจริง อันเป็นเรื่องความสอดคล้องระหว่างการกระทำของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและตัวบทกฎหมายที่ประกาศใช้ ทั้ง ๘ ประการนี้ เรียกว่า “กฎหมายธรรมชาติในเชิงกระบวนการ” (Procedural version of natural law)^๘ โดย ลอน ฟูลเลอร์ (Lon Fuller) นักปราชญ์กฎหมายชาวอเมริกัน แห่งสำนักฮาร์วาร์ด ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง “The morality of Law” โดยกล่าวว่า ระบบกฎหมายย่อมดำรงอยู่ไม่ได้ หากปรากฏความเสื่อม ๘ ประการ^๙ ดังต่อไปนี้

^๖ “คุณภาพของกฎหมาย: สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขในฝรั่งเศส โดย Mme Célia Vérot ตุลาการประจำศาลแห่งรัฐฝรั่งเศส, วารสารกฎหมายปกครอง เล่ม ๒๔ ตอน ๓ หน้า ๓๕

^๗ จนวัช พิศุจินดา, เอกสารประกอบการสอน วิชา นิติปรัชญา LAW 2801 หน้า ๑๐

^๘ จนวัช พิศุจินดา, เอกสารประกอบการสอน วิชา นิติปรัชญา LAW 2801 หน้า ๑๐-๑๑

^๙ กิตติศักดิ์ ปรกติ, หลักทั่วไปในการใช้และตีความกฎหมาย, กองทุนศาสตราจารย์จิตติ ดิงศภัทย์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๒, หน้า ๖๖

ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

พจนานันท์ ๒๑๑ 3๑๑

๑. ขาดหลักการปกครองทางกฎหมาย มีแต่การตัดสินใจเฉพาะหน้า ชั่วครั้งชั่วคราว จนขาดหลักการสำคัญ รวนเรไม่แน่นอน

๒. ความบกพร่องในการเผยแพร่กฎหมายและหลักการปกครอง โดยกฎหมายเป็นใหญ่ ไปสู่ประชาชน ไม่เข้มแข็งเพียงพอ

๓. การบัญญัติกฎหมายขาดความชัดเจน จนคนไม่อาจเข้าใจกันได้

๔. การตรากฎหมายนั้นมักตราย้อนหลัง

๕. การที่ปล่อยให้กฎหมายทั้งหลายขัดกันเองไปมาคำพิพากษา ทั้งหลายขัดกันเองไปมา

๖. กฎเกณฑ์ที่บัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายนั้นบังคับไม่ได้ เพราะบัญญัติไว้ในลักษณะที่เกินกำลังที่จะบังคับได้ หรือเกินกว่าที่ผู้บังคับจะปฏิบัติตามได้

๗. ความไม่มั่นคงในกฎหมาย ซึ่งประชาชนรู้สึกได้ว่ากฎหมายเปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา วันนี้เป็นอย่างนี้ พรุ่งนี้เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น โดยประชาชนไม่ได้ยินยอม หรือเห็นพ้องด้วย

๘. ขาดการแบ่งแยกอำนาจที่ชัดเจนเกิดความสับสนหรือแทรกซ้อนกัน ระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ^{๑๐}

สิทธิเสรีภาพอาจถูกรับรองทั้งในรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ที่มีลำดับชั้นต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ เช่น พระราชบัญญัติที่กำหนดกระบวนการเพื่อให้สามารถใช้สิทธินั้นได้ในทางปฏิบัติ เมื่อสิทธิของประชาชนได้รับการรับรองในรัฐธรรมนูญอย่างครอบคลุมและมีพระราชบัญญัติกำหนดขั้นตอนทางปฏิบัติ ก็จะทำให้ระบบกฎหมายของรัฐนั้น ๆ คุ้มครองประชาชนได้อย่างเต็มที่ หากสิทธิในเรื่องใดที่มีรับรองไว้ในกฎหมายอื่น แต่ไม่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือเขียนไว้แต่เปิดช่องให้ยกเว้นได้ ก็อาจจะขาดความมั่นคงแน่นอน เพราะขาดกรอบที่กำหนดหลักการใหญ่ไว้ ฉะนั้น กฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ถ้าหากขาดคุณสมบัติตามคุณลักษณะของกฎหมายข้อใดข้อหนึ่งถือว่าเป็นกรณี “การใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยมิชอบ” (Abuse of Legislative Power) โดยเหตุนี้การรับรองสิทธิของประชาชนในรัฐธรรมนูญจึงสำคัญ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการเป็นองค์กรที่พิทักษ์ความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ การทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตรวจสอบร่างกฎหมายก่อนมีการประกาศใช้ ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนดและตรวจสอบกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีบทบาทในการรับรองหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย จึงมีเหตุผลอันสมควรที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับ “หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” และเพื่อที่จะเสริมสร้างให้เกิดหลักการดังกล่าวขึ้นในประเทศไทยด้วยการทำหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญที่จะสร้างบรรทัดฐานอันดีแก่กระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่แม้จะไม่ได้เขียนไว้ และก็มีมั่นใจได้ว่ามีอยู่จริงและจะดำรงคงอยู่ตลอดไป หากประชาชนให้ความเชื่อถือก็ย่อมส่งผลสะท้อนถึงหลักกฎหมายในฐานะที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคมให้มีความมั่นคงและหนักแน่นยิ่งขึ้น

^{๑๐} นางสาวอริยพร โพธิ์ใส นิตกร สำนักกฎหมาย,สารพันปัญหากฎหมาย : หลักทั่วไปในการตีความกฎหมาย แห่งและอาญา,

๒. วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการของหลักเรื่อง “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”
- (๒) เพื่อศึกษาหลักการและเหตุผลของการร่างกฎหมาย ขั้นตอน กระบวนการ และผู้เกี่ยวข้องในการร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับหลักเรื่อง “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”
- (๓) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เกี่ยวกับ “ความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ในประเทศไทยและในต่างประเทศ อย่างน้อย ๗ ประเทศ
- (๔) เพื่อศึกษาผลกระทบของปัญหาความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมาย หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายที่เกิดจากความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมายรวมถึงศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในแต่ละประเทศ
- (๕) เพื่อศึกษาคำวินิจฉัย คำพิพากษา คำสั่ง หรือกรณีศึกษาที่น่าสนใจ ของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลยุติธรรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมกฎหมายให้มีคุณภาพหรือให้เป็นไปตามหลัก “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” รวมทั้งวิเคราะห์ให้เห็นถึงองค์ประกอบและการให้เหตุผลของคำวินิจฉัย คำพิพากษา คำสั่งของศาล หรือกรณีศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ
- (๖) เพื่อวิเคราะห์อำนาจ หน้าที่ และบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย
- (๗) เพื่อหาแนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ศาลรัฐธรรมนูญจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยคดีเพื่อสร้างบรรทัดฐานในเรื่องหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ

๓. ขอบเขตการดำเนินงาน

- (๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ของ “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” รวมทั้งศึกษาความหมายและการให้ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ในประเทศไทยและต่างประเทศ
- (๒) ศึกษาหลักการและเหตุผลของการร่างกฎหมาย ขั้นตอน กระบวนการ และผู้เกี่ยวข้องในการร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับหลักเรื่อง “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”
- (๓) ศึกษาและรวบรวมสภาพปัญหาทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เกี่ยวกับ “ความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ในประเทศไทย และในต่างประเทศ อย่างน้อย ๗ ประเทศ
- (๔) ศึกษาผลกระทบของปัญหาความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมาย หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายที่เกิดจากความไม่มั่นคงแน่นอนของกฎหมายรวมถึงศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในแต่ละประเทศ
- (๕) ศึกษาค้นคว้าคำวินิจฉัย คำพิพากษา คำสั่ง หรือกรณีศึกษาที่น่าสนใจ ของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลยุติธรรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมกฎหมายให้มีคุณภาพหรือให้เป็นไปตามหลัก “ความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” รวมทั้งวิเคราะห์ให้เห็นถึงองค์ประกอบและการให้เหตุผลของคำวินิจฉัย คำพิพากษา คำสั่งของศาล หรือกรณีศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ

(๖) วิเคราะห์อำนาจ หน้าที่ และบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย

(๗) วิเคราะห์หาแนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมที่ศาลรัฐธรรมนูญจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยคดีในเรื่องหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ

(๘) จัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการศึกษา และให้นำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประชุมหรือสัมมนา มาปรับปรุงผลการศึกษาให้สมบูรณ์ โดยให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคประชาชน เข้าร่วมในการประชุมหรือสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อผลการศึกษาวิจัย

(๙) ให้ที่ปรึกษาจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ (Peer Review) เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างรายงานการศึกษาที่ผ่านการประชุมหรือสัมมนา ตามข้อ (๘) แล้ว โดยผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้นำความเห็นดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างรายงานการศึกษาก่อนเสนอให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตรวจรับ

๔. คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และองค์ประกอบของที่ปรึกษา

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาจากบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

๔.๑ คุณสมบัติของที่ปรึกษา

(๑) เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีหนังสือรับรองจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลังว่าไม่มีที่ปรึกษาเป็นผู้ให้บริการในงานที่จ้างนั้น

(๒) เป็นผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐหรือสถาบันการศึกษาภายในประเทศที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานวิจัยทางนิติศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และมีผลงานวิจัยเป็นที่ยอมรับ

๔.๒ ลักษณะต้องห้าม

ไม่เป็นผู้ถูกระบุชื่อไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ทำงานของราชการ และได้แจ้งเวียนชื่อแล้ว หรือไม่เป็นผู้ที่ได้รับผลของการสั่งให้นิติบุคคลอื่นเป็นผู้ทำงานตามระเบียบของทางราชการ

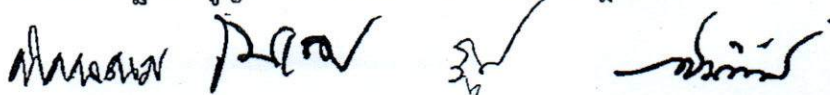
๔.๓ องค์ประกอบของที่ปรึกษา

องค์ประกอบของที่ปรึกษาอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยบุคลากรที่มีจำนวนและคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) หัวหน้าโครงการ จำนวน ๑ คน มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาวิจัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

(๒) นักวิจัยหลัก จำนวน ๑ คน มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์

(๓) ผู้ช่วยวิจัย จำนวน ๒ คน มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์

(๔) ผู้ประสานงาน จำนวน ๑ คน มีคุณวุฒิระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้นไป

ทั้งนี้ ตามข้อ (๒) (๓) และ (๔) ที่ปรึกษาสามารถนำเสนอได้มากกว่าที่กำหนด แต่จะต้องไม่กระทบกับวงเงินงบประมาณที่จะจ้าง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๑๒ เดือนนับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง

๖. งบประมาณ

๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน)

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ การวิเคราะห์คดี และการทำความเข้าใจในคดีของผู้เกี่ยวข้อง

๗.๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวเสนอให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

๗.๓ นำมาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญในอนาคตต่อไป

๗.๔ ประชาชนทั่วไป หน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๗.๕ ทุกภาคส่วนสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อยอดทางวิชาการหรือใช้เป็นฐานข้อมูลในการค้นคว้าและอ้างอิงสำหรับการศึกษาต่อยอดในอนาคต

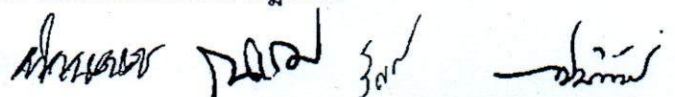
๘. วิธีการดำเนินงาน

ที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการศึกษาตามขอบเขตการดำเนินงานที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด และจะต้องนำเสนอความก้าวหน้าและผลการศึกษารายงานการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๘.๑ ที่ปรึกษาต้องจัดส่งรายงานการศึกษาขั้นต้น (Inception report) ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ชุด ภายใน ๑ เดือนนับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง โดยสาระสำคัญจะต้องประกอบด้วย ร่างเค้าโครงรายบทที่มีรายละเอียดของบทหน้าที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจของที่ปรึกษาในประเด็นที่ศึกษา เนื้อหาของกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แผนการดำเนินงานโครงการ กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนระเบียบวิธีวิจัยที่ชัดเจน

ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

๘.๒ ที่ปรึกษาต้องจัดส่งรายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim report) ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ชุด ภายใน ๖ เดือนนับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง โดยสาระสำคัญจะต้องประกอบด้วย เนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความคืบหน้าของการศึกษา ตลอดจนเนื้อหาที่เป็นบทวิเคราะห์และผลการศึกษาหรือข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในเบื้องต้น พร้อมทั้งจะต้องนำข้อสังเกตของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีต่อรายงานการศึกษาขั้นต้น (Inception report) ตามข้อ ๘.๑ มาปรับปรุงเป็นรายงานการศึกษาชั้นกลางด้วย

๘.๓ ที่ปรึกษาจะต้องจัดส่งร่างรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ (Draft Final report) ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ชุด ภายใน ๘ เดือนนับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง โดยสาระสำคัญจะต้องมีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่บทนำ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา บทวิเคราะห์ ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ และการส่งร่างรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ต้องดำเนินการก่อนการจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการศึกษา พร้อมทั้งต้องนำข้อสังเกตของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีต่อรายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim report) ตามข้อ ๘.๒ มาปรับปรุงเป็นร่างรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ด้วย

๘.๔ ที่ปรึกษาจะต้องจัดให้มีการประชุม/สัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ หรือทางรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ (Peer Review) จากสถาบันการศึกษา องค์กรภาคประชาชน ส่วนราชการ และนักวิชาการอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิฯ (Peer Review) ดังกล่าว จะต้องเป็นผู้ที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเห็นชอบ ภายใน ๑๐ เดือนนับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง และต้องนำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประชุม/สัมมนา และจากผู้ทรงคุณวุฒิฯ (Peer Review) พร้อมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีต่อร่างรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ตามข้อ ๘.๓ มาปรับปรุงเป็นรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์

๘.๕ ที่ปรึกษาจะต้องจัดส่งรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๘ ชุด ภายใน ๑๒ เดือน นับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง โดยต้องนำข้อเสนอแนะจากการประชุม/สัมมนาฯ ตามข้อ ๘.๔ พร้อมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมาปรับปรุงเป็นรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งเนื้อหาของบทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และบทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) ด้วย

๘.๖ หลังจากทีคณะกรรมการตรวจรับพัสดุให้ความเห็นชอบรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ ตามข้อ ๘.๕ เรียบร้อยแล้ว ที่ปรึกษาจะต้องส่งรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๘ ชุด พร้อมแผ่นซีดีบันทึกข้อมูลต้นฉบับรายงานการศึกษาในรูปแบบไฟล์เอกสารเวิร์ด (Word) และรูปแบบไฟล์ PDF ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับแจ้งผลการให้ความเห็นชอบรายงานการศึกษาดำเนินการฉบับสมบูรณ์

๙. เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงิน

เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินค่าจ้าง มี ๔ งวด ดังนี้

๙.๑ งวดที่ ๑ จ่ายเงินค่าจ้างร้อยละ ๑๐ ของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด เมื่อรายงานการศึกษาขั้นต้น (Inception Report) ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเรียบร้อยแล้ว

๙.๒ งวดที่ ๒ จ่ายเงินค่าจ้างร้อยละ ๓๐ ของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด เมื่อรายงานการศึกษาขั้นกลาง (Interim Report) ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเรียบร้อยแล้ว

๙.๓ งวดที่ ๓ จ่ายเงินค่าจ้างร้อยละ ๓๐ ของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด เมื่อร่างรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเรียบร้อยแล้ว

๙.๔ งวดที่ ๔ จ่ายเงินค่าจ้างร้อยละ ๓๐ ของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด เมื่อรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและได้รับการอนุมัติการเบิกจ่ายจากเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

ทั้งนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะหักเงินประกันผลงานในแต่ละงวดเป็นเงินร้อยละ ๕ ของวงเงินค่าจ้างในแต่ละงวด และจะคืนเงินประกันทั้งหมดเมื่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเห็นชอบรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ (Final Report) แล้ว

๑๐. การจัดทำข้อเสนอโครงการ

ที่ปรึกษาต้องจัดทำข้อเสนอโครงการ จำนวน ๕ ชุด โดยเอกสารข้อเสนอโครงการ จะต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๑๐.๑ ข้อเสนอด้านคุณภาพ จะต้องครอบคลุมขอบเขตของงานตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(๑) เนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในโครงการ ขอบเขตของการศึกษาแนวความคิด ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ รวมทั้งแผนการดำเนินการโดยละเอียด

(๒) ผลงานและประสบการณ์ของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย โดยจะต้องระบุรายชื่อที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย ประวัติส่วนบุคคล เช่น ชื่อ-สกุล คุณวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน ผลงานด้านการศึกษาวิจัย คุณสมบัติพิเศษหรือความเชี่ยวชาญ เป็นต้น

๑๐.๒ ข้อเสนอด้านราคา จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(๑) ค่าตอบแทนของบุคลากรแต่ละคน

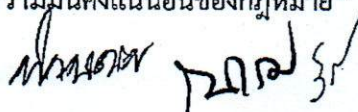
(๒) ประมาณการค่าใช้จ่ายโดยตรงต่าง ๆ เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร เป็นต้น

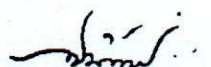
๑๑. ค่าปรับ

ในกรณีที่ที่ปรึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญา ที่ปรึกษาต้องชำระค่าปรับวันละ ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน) เว้นแต่กรณีที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเห็นชอบให้ขยายกำหนดเวลาแล้วเสร็จตามสัญญา

ข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) เรื่อง "รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย"

๑๒. รูปแบบการอ้างอิง การจัดทำบรรณานุกรม ตลอดจนการจัดพิมพ์รายงานการศึกษาวิจัย
ให้ที่ปรึกษาใช้รูปแบบการอ้างอิงตามระบบทูราเบียน (Turabian)

๑๓. หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

๑๓.๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาข้อเสนอโครงการของที่ปรึกษาเฉพาะรายที่ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ แล้วจึงพิจารณาคัดเลือกที่ปรึกษาที่ได้รับคะแนนในข้อเสนอด้านคุณภาพมากที่สุดและเสนอราคารวมหรือต่อรองราคาแล้วไม่เกินวงเงินงบประมาณของโครงการตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ในกรณีที่ที่ปรึกษาที่ได้รับคะแนนข้อเสนอด้านคุณภาพมากที่สุด แต่เสนอราคารวมเกินวงเงินงบประมาณของโครงการตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนดและภายหลังจากการต่อรองราคาแล้วไม่สามารถให้ราคาภายในวงเงินงบประมาณที่กำหนดได้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาคัดเลือกที่ปรึกษาที่ได้รับคะแนนข้อเสนอด้านคุณภาพมากที่สุดในลำดับถัดไปที่เสนอราคารวมไม่เกินวงเงินงบประมาณของโครงการตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ในกรณีที่มิที่ที่ปรึกษาได้รับคะแนนข้อเสนอด้านคุณภาพเท่ากัน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาคัดเลือกจากข้อเสนอด้านราคา ซึ่งจะต้องเป็นราคาที่ต่ำกว่าและไม่เกินวงเงินงบประมาณของโครงการตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด และในกรณีที่ที่ปรึกษาทุกรายเสนอราคารวมเกินวงเงินงบประมาณของโครงการตามที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการต่อรองราคาโดยเรียงลำดับจากที่ปรึกษาที่ได้รับคะแนนข้อเสนอด้านคุณภาพสูงก่อน

๑๓.๒ เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอด้านคุณภาพและข้อเสนออื่นๆ จะพิจารณาข้อเสนอด้านคุณภาพและข้อเสนออื่นๆ ของที่ปรึกษาเฉพาะรายที่มีคุณสมบัติและเอกสารครบถ้วนถูกต้อง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ๔ ประเด็น ดังนี้

(๑) องค์ประกอบและคุณสมบัติของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และจำนวนบุคลากรที่ร่วมโครงการ

(๒) ประสบการณ์ของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย (๒๐ คะแนน) จะพิจารณาจากผลงานและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) วิธีการดำเนินงาน (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากคุณภาพของข้อเสนอที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในโครงการ ขอบเขตของการศึกษา แนวความคิด ขั้นตอนและวิธีดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) รวมทั้งแผนการดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน วิธีการ และผู้รับผิดชอบ และสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

(๔) ข้อเสนอพิเศษอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งที่ปรึกษาเห็นว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (๑๐ คะแนน)

๑๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๔๕ หรือ ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๘๑ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๕๑๕

*****

เอกสารแนบท้าย (เพิ่มเติม)
หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย
เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”
(วงเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

*****

๑๓. หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาข้อเสนอโครงการของที่ปรึกษาเฉพาะราย ที่ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ แล้ว โดยคัดเลือกจาก ผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพแล้ว จากนั้นจึงคัดเลือกจากรายที่ได้คะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคามากที่สุด ในการพิจารณาผู้ชนะการยื่นข้อเสนอจะพิจารณาให้คะแนนน้ำหนัก และอัตราส่วน ดังต่อไปนี้

๑๓.๑ เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอด้านคุณภาพกำหนดสัดส่วนของน้ำหนักในการให้คะแนนเพื่อใช้ในการประเมินการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอร้อยละ ๑๐๐ โดยต้องผ่านเกณฑ์คะแนนด้านคุณภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) คุณสมบัติของบุคลากร (ร้อยละ ๑๐)

- พิจารณาจากวุฒิการศึกษา
- พิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน

(๒) ประสบการณ์ของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย (ร้อยละ ๒๐)

- จะพิจารณาจากผลงานและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย

(TOR) ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) วิธีการดำเนินงาน (ร้อยละ ๒๐)

- พิจารณาจากคุณภาพของข้อเสนอที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในโครงการขอบเขตของการศึกษา แนวความคิด

- พิจารณาจากขั้นตอนและวิธีดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR)
- พิจารณาจากแผนการดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน วิธีการ และผู้รับผิดชอบ

และสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

(๔) ข้อเสนอพิเศษอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

ซึ่งที่ปรึกษาเห็นว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ร้อยละ ๑๐)

- พิจารณาจากเสนอเพิ่มเติม เช่น เพิ่มเติมจำนวนประเทศที่จะศึกษา เป็นต้น

/วิธีการประเมิน ...

วิธีการประเมินและการให้คะแนน

(๑) คุณสมบัติของบุคลากร (ร้อยละ ๑๐)

โดยที่ปรึกษาจะต้องแสดงรายละเอียดคุณวุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ของบุคลากรหลักของแต่ละคนที่รับผิดชอบโครงการ พร้อมเอกสารหลักฐานอ้างอิง โดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น ๑๐๐ คะแนน ซึ่งผู้ประเมินจะให้คะแนนแก่ผู้ยื่นข้อเสนอ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- พิจารณาจากด้านประสบการณ์การทำงาน คะแนนรวมทั้งสิ้น ๖๐ คะแนน
  - พิจารณาจากด้านวุฒิการศึกษาซึ่งเป็นสาขาวิชาเดียวกันกับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด คะแนนรวมทั้งสิ้น ๔๐ คะแนน
- โดยพิจารณาให้คะแนนกับที่ปรึกษา จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

(๑) ที่ปรึกษา/หัวหน้าโครงการ คุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และมีประสบการณ์การทำงาน ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ลำดับ	รายการ	ประสบการณ์ (ปี)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน					
					ด้านประสบการณ์ (๓๐ คะแนน)				ด้านวุฒิการศึกษา (๒๐ คะแนน)	
					มากกว่า ๑๕ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	มากกว่า ๕ ปี	๕ ปี	ปริญญาเอก	ปริญญาโท
๑)	ที่ปรึกษา/ หัวหน้าโครงการ	๕	ปริญญาโท	กฎหมาย หรือ รัฐศาสตร์ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์	๓๐ คะแนน	๒๕ คะแนน	๒๐ คะแนน	๑๕ คะแนน	๒๐ คะแนน	๑๐ คะแนน

นางนงน พงษ์

...

นางนงน (๒) นักวิจัยหลัก ...

(๒) นักวิจัยหลัก จะต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านกฎหมายหรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์

ลำดับ	รายการ	ประสบการณ์ (ปี)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน				
					ด้านประสบการณ์ (๑๕ คะแนน)			ด้านวุฒิการศึกษา (๑๐ คะแนน)	
					มากกว่า ๑๐ ปี	มากกว่า ๕ ปี	น้อยกว่า ๕ ปี	ปริญญาเอก	ปริญญาโท
๒)	นักวิจัยหลัก	๐	ปริญญาโท	กฎหมาย หรือ รัฐศาสตร์ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์	๑๕ คะแนน	๑๐ คะแนน	๕ คะแนน	๑๐ คะแนน	๕ คะแนน

(๓) ผู้ช่วยนักวิจัย จะต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทางด้านกฎหมายหรือรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์

ลำดับ	รายการ	ประสบการณ์ (ปี)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน				
					ด้านประสบการณ์ (๑๕ คะแนน)			ด้านวุฒิการศึกษา (๑๐ คะแนน)	
					มากกว่า ๑๐ ปี	มากกว่า ๕ ปี	น้อยกว่า ๕ ปี	ปริญญาโท	ปริญญาตรี
๓)	ผู้ช่วยนักวิจัย	๐	ปริญญาตรี	กฎหมาย หรือ รัฐศาสตร์ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์	๑๕ คะแนน	๑๐ คะแนน	๕ คะแนน	๑๐ คะแนน	๕ คะแนน

/ (๒) ประสบการณ์ ...

พัฒนา ๑๖๐๐๗

(๒) ประสพการณ์ของที่ปรึกษาและคณะผู้วิจัย (ร้อยละ ๒๐)

จะพิจารณาจากผลงานและประสพการณ์ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ปรึกษาจะต้องแสดงรายละเอียดผลงานและประสพการณ์ พร้อมเอกสารหลักฐานอ้างอิง เช่น หนังสือรับรองผลงาน สำเนาสัญญาของโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามสัญญา เป็นต้น

ผลงานของที่ปรึกษา ที่ปรึกษามีผลงานการจ้างที่ปรึกษาด้านการศึกษาวิจัย ทางด้านกฎหมายและเป็นผลงานที่เป็นคู่สัญญาโดยตรงกับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชนที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเชื่อถือ หรือเคยเป็นคู่สัญญากับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ร้อยละ ๒๐)

เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนน	คะแนน
๑) ผลงานของที่ปรึกษา ในวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป จำนวน ๓ ผลงาน/โครงการ ขึ้นไป	๑๐๐
๒) ผลงานของที่ปรึกษา ในวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๓ ผลงาน/โครงการ	๘๐
๓) ผลงานของที่ปรึกษา ในวงเงินน้อยกว่า ๔๙๙,๙๙๙ บาท	๖๐

(๓) วิธีการดำเนินงาน (ร้อยละ ๖๐)

- พิจารณาจากคุณภาพของข้อเสนอที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในโครงการ ขอบเขตของการศึกษา และแนวความคิด
- พิจารณาจากขั้นตอนและวิธีดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR)
- พิจารณาจากแผนการดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน วิธีการ และผู้รับผิดชอบ และสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

(๓.๑) พิจารณาจากคุณภาพของข้อเสนอที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในโครงการ ขอบเขตของการศึกษา แนวความคิด (ร้อยละ ๒๐)

เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนน	คะแนน	วิธีการประเมิน
๑) แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ (๑) เนื้อหาของโครงการฯ (๒) แบ่งเนื้อหาออกเป็นหมวดหมู่หรือเป็นรายบท (๓) ขอบเขตของการศึกษา (๔) แนวคิดที่ศึกษาได้อย่างครบถ้วน	๑๐๐	ผู้ประเมิน (คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ) จะพิจารณาจากเอกสารข้อเสนอการศึกษาวิจัยตามที่ที่ปรึกษา ได้อื่นข้อเสนอมา
๒) แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ ตามข้อ ๑) ได้ ๓ หัวข้อ	๘๐	
๓) แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ ตามข้อ ๑) ได้ ๒ หัวข้อ	๖๐	
๔) แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ ตามข้อ ๑) ได้ ๑ หัวข้อ	๔๐	
๕) ไม่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ ตามข้อ ๑)	๐	

พิชญธนา งามใส

/(๓.๒) พิจารณา ...

รับ

รับ

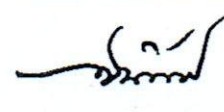
(๓.๒) พิจารณาจากขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) (ร้อยละ ๒๐)

เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนน	คะแนน	วิธีการประเมิน
๑) แสดงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ได้ตรงประเด็นและครบถ้วน	๑๐๐	ผู้ประเมิน (คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ) จะพิจารณาจากเอกสารข้อเสนอการศึกษาวิจัยตามที่ที่ปรึกษาฯ ได้ยื่นข้อเสนอมา
๒) แสดงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ได้ตรงประเด็นบางส่วน	๕๐	
๓) แสดงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษา หรือไม่มีข้อมูล	๐	

(๓.๓) พิจารณาจากแผนการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน วิธีการ และผู้รับผิดชอบและสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยนำเสนอแนวคิดแผนการดำเนินงาน และวิธีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษา พร้อมกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม (ร้อยละ ๒๐)

เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนน	คะแนน	วิธีการประเมิน
๑) แสดงรายละเอียดแนวคิด แผนการดำเนินงาน และวิธีการปฏิบัติสอดคล้องกับขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษาตรงประเด็น และมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน	๑๐๐	ผู้ประเมิน (คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ) จะพิจารณาจากเอกสารข้อเสนอการศึกษาวิจัยตามที่ที่ปรึกษาฯ ได้ยื่นข้อเสนอมา
๒) แสดงรายละเอียดแนวคิด แผนการดำเนินงาน และวิธีการปฏิบัติสอดคล้องกับขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษาตรงประเด็น และมีผู้รับผิดชอบและสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด เพียงบางส่วน	๕๐	
๓) แสดงรายละเอียดแนวคิด แผนการดำเนินงานและวิธีการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับขอบเขตของงานจ้างที่ปรึกษาหรือไม่มีข้อมูล	๐	

/(๔) ข้อเสนอ ...

พิชญดา งาม / ๒๕๖๗ 3/

(๔) ข้อเสนอพิเศษอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนดซึ่งที่ปรึกษาเห็นว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ร้อยละ ๑๐)

- โดยที่ปรึกษาได้ข้อเสนอพิเศษอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนด ซึ่งที่ปรึกษาเห็นว่าอาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาจากเสนอเพิ่มเติม ตัวอย่างเช่น เพิ่มเติมจำนวนประเทศที่จะศึกษา เป็นต้น

เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนน	คะแนน	วิธีการประเมิน
๑) เพิ่มเติมจำนวนประเทศที่จะศึกษา จำนวน ๒ ประเทศ ขึ้นไป	๑๐๐	ผู้ประเมิน (คณะกรรมการดำเนินการจ้างฯ) จะพิจารณาจากเอกสารข้อเสนอการศึกษาวิจัยตามที่ที่ปรึกษาฯ ได้ยื่นข้อเสนอมา ตัวอย่างเช่น เพิ่มเติมจำนวนประเทศที่จะศึกษา เป็นต้น
๒) เพิ่มเติมจำนวนประเทศที่จะศึกษา จำนวน ๑ ประเทศ	๕๐	
๓) ที่ปรึกษาไม่มีข้อเสนอพิเศษอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกเหนือจากที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด	๐	

๑๓.๒ เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอด้านราคา กำหนดสัดส่วนของน้ำหนักในการให้คะแนน เพื่อใช้ในการประเมินการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ ร้อยละ ๑๐๐ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

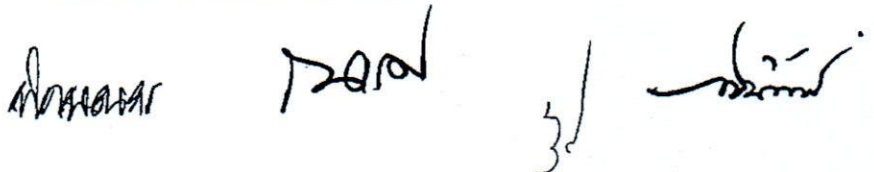
เกณฑ์การพิจารณาที่ให้คะแนนด้านราคา	คะแนน
๑) ผู้เสนอราคาต่ำสุด	๑๐๐
๒) ผู้เสนอราคารายอื่นลำดับรองลงมาจะได้คะแนนตามสัดส่วน คิดจากสูตรการคำนวณ ดังนี้ $100 - \left(\frac{\text{ราคาของผู้เสนอรายอื่น} - \text{ราคาของผู้เสนอราคาต่ำสุด}}{\text{ราคาของผู้เสนอราคาต่ำสุด}} \times 100 \right) = \dots \text{ คะแนน}$	

๑๓.๓ การคิดคะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคา

คะแนนด้านคุณภาพและด้านราคามีคะแนนเต็มรวม ๑๐๐ คะแนน โดยมีอัตราส่วนระหว่างคะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคา ดังนี้

- (๑) คะแนนด้านคุณภาพ ร้อยละ ๘๐
- (๒) คะแนนด้านราคา ร้อยละ ๒๐

*****

ตารางแสดงวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและรายละเอียดค่าใช้จ่ายการจ้างที่ปรึกษา

๑. ชื่อโครงการ โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”
๒. หน่วยงานเจ้าของโครงการ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๓. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท - ๓ เม.ย. ๒๕๖๗
๔. วันที่กำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) ณ วันที่ .....
เป็นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนบุคลากร ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
- ๕.๑ ประเภทที่ปรึกษา สาขากฎหมายหรือสาขาวิจัยและประเมินผล หรือสาขาการบริหารและพัฒนาองค์กร หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์
- ๕.๒ คุณสมบัติที่ปรึกษา
(๑) หัวหน้าโครงการ จำนวน ๑ คน	มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และมีประสบการณ์ด้านการศึกษาวิจัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี
(๒) นักวิจัยหลัก จำนวน ๑ คน	มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์
(๓) ผู้ช่วยวิจัย จำนวน ๒ คน	มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทางด้านกฎหมาย หรือรัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์
(๔) ผู้ประสานงาน จำนวน ๑ คน	มีคุณวุฒิระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้นไป
- ๕.๓ จำนวนที่ปรึกษา (อย่างน้อย) ๔ คน
๖. ค่าใช้จ่ายตรง (ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายบุคลากร) ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๗. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ (ถ้ามี) ..... บาท
๘. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ..... บาท
๙. รายชื่อผู้รับผิดชอบกำหนดราคากลาง/ค่าใช้จ่าย/ดำเนินการ/ขอบเขตการดำเนินการ (TOR)
(๑) นางสาวทัศนภร ลิกะไชย ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา	.....
(๒) นายณเรศ บัวเกศ ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนากฎหมายรัฐธรรมนูญ	.....
(๓) นายเจนวิวัฒน์ ต้องประสงค์ นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ	.....
(๔) นางสาวรัญญ์วรัตน์ โพธิ์ชัย นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ	.....

ตารางแสดงวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและรายละเอียดค่าใช้จ่ายการจ้างที่ปรึกษา

๑๐. ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) .....

- (๑) หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางการจ้างที่ปรึกษา ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร.๑๕๐๖/ว ๑๒๘ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษา
- (๒) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๔) แนวทางการจ้างที่ปรึกษา ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/ว ๑๒๐๓ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่องแนวทางการจ้างที่ปรึกษา
- (๕) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เรื่อง แนวทางหลักเกณฑ์ราคากลางสนับสนุนทุนอุดหนุน
การวิจัยในภาครัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๖) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๔๙ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๕)

*****

สมหมาย งาม

31

สมหมาย

ตารางการจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการ
โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”(เงินงบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

รายการ	วุฒิการศึกษา	สาขา	ประสบการณ์	จำนวน	หน่วย	จำนวน (เดือน)	คำนวณราคากลาง				หมายเหตุ		
							Basic salary (บาท)	อัตราคูณ ค่าตอบแทน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	วงเงินรวม (บาท)			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร													
บุคลากรหลัก													
๑.	ที่ปรึกษาหัวหน้าโครงการ	ปริญญาโท	กฎหมาย/รัฐศาสตร์/ รัฐประศาสนศาสตร์	๕	๑	คน	๑๒	๓๓,๓๐๐	๑.๗๖		๖๖๓,๐๕๖		
๒.	นักวิจัยหลัก	ปริญญาโท	กฎหมาย/รัฐศาสตร์/ รัฐประศาสนศาสตร์	๕	๑	คน	๑๒	๒๕,๐๐๐	๑.๗๖		๕๒๘,๐๐๐		
บุคลากรสนับสนุน													
๑.	ผู้ช่วยนักวิจัย	ปริญญาตรี	กฎหมาย/รัฐศาสตร์/ รัฐประศาสนศาสตร์	-	๑	คน	๑๒	๔,๒๐๐			๑๑๐,๔๐๐		
๒.	ผู้ช่วยนักวิจัย	ปริญญาตรี	กฎหมาย/รัฐศาสตร์/ รัฐประศาสนศาสตร์	-	๑	คน	๑๒	๔,๒๐๐			๑๑๐,๔๐๐		
๓.	ผู้ประสาน	ปวช. ขึ้นไป	-	-	๑	คน	๑๒	๗,๕๑๒			๙๐,๑๙๔		
วงเงินรวม										๑,๕๐๐,๐๐๐			
ค่าใช้จ่ายตรง													
ค่าจัดหารายงาน													
๑.	ขึ้นต้น				๘	เล่ม					๑,๐๐๐	๘,๐๐๐	
๒.	ขึ้นกลาง				๘	เล่ม					๒,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	
๓.	ขึ้นร่างสมบูรณ์				๘	เล่ม					๒,๕๐๐	๒๐,๐๐๐	
๔.	ขึ้นสมบูรณ์				๘	เล่ม					๓,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	
๕.	ฉบับสมบูรณ์				๒	เล่ม					๓,๐๐๐	๖,๐๐๐	
ค่าจัดประชุมและสัมมนา (ประมาณ ๕๐ คน) (กรณีสถานที่เอกชน)													
	ค่าที่พัก				๘	คน					๗๕๐	๖,๐๐๐	กรณีพักคู่
	ค่าอาหาร				๕๐	คน					๖๐๐	๓๐,๐๐๐	กรณีไม่ครบมือ
	ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม				๕๐	คน					๕๐	๒,๕๐๐	
	ค่าเช่าห้องประชุม				๑	ห้อง					๒๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	
	ค่าเอกสารประกอบการประชุม				๕๐	ชุด					๒๐๐	๑๐,๐๐๐	
	ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ (เหมาจ่าย)											๓๕,๕๐๐	
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง/ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ													
๑.	ค่าแปลเอกสารต่างประเทศ (เหมาจ่าย)											๑๖๐,๐๐๐	
๒.	ค่าเดินทาง (เหมาจ่าย)				๘	คน					๑๒,๐๐๐	๙๖,๐๐๐	
๓.	ผู้ทรงคุณวุฒิ				๓	คน					๑๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	
๔.	ค่าถ่ายเอกสาร (เหมาจ่าย)				๑๒	เดือน					๓,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	
วงเงินรวม										๕๐๐,๐๐๐			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร + ค่าใช้จ่ายตรง										๒,๐๐๐,๐๐๐			
เป็นเงินจำนวน										๒,๐๐๐,๐๐๐			

ข้อปฏิบัติสำหรับที่ปรึกษาในการยื่นข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย
เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

.....

๑. เอกสารข้อเสนอโครงการ จำนวน ๑ ชุด พร้อมสำเนาอีก ๔ ชุด และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการยื่นข้อเสนอโครงการ จะต้องระบุถ้อยคำว่า “ขอรับรองว่าถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ” แล้วให้หัวหน้าโครงการลงชื่อรับรองใต้ข้อความดังกล่าวทุกแผ่น

๒. ให้จัดทำหนังสือนำส่งข้อเสนอโครงการ ถึงประธานกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก โดยในหนังสือนำส่งดังกล่าวจะต้องให้อธิการบดีหรือผู้มีอำนาจลงนามในฐานะที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับ ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง เป็นผู้ลงนาม และสามารถส่งได้เพียง ๑ ข้อเสนอเท่านั้น

๓. ข้อเสนอโครงการที่ประสงค์จะยื่นต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ ชุด ตามข้อ ๑ ให้ดำเนินการตามข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ข้อ ๑๐ รวมไว้ในซองเดียวกัน และเจ้าหน้าที่ของถึงประธานกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” ให้ชัดเจน ส่งไปยังกลุ่มงานพัสดุ สำนักบริหารกลาง ชั้น ๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โดยให้ใส่วงเล็บมุมของด้านล่างขวาว่า “ข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย”

๔. กำหนดส่งข้อเสนอโครงการ ภายในวันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ และในกรณีที่ยื่นเอกสารข้อเสนอโครงการทางไปรษณีย์ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะยึดวันที่ประทับตราไปรษณีย์เป็นวันส่งข้อเสนอโครงการและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขอสงวนสิทธิ์ไม่รับพิจารณาข้อเสนอโครงการที่ส่งให้สำนักงานฯ ภายหลังจากวันดังกล่าว

๕. ส่งเอกสารแสดงผลงานและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดการศึกษาวิจัย (TOR) ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ปรึกษาจะต้องแสดงรายละเอียดผลงานและประสบการณ์ พร้อมเอกสารหลักฐานอ้างอิง เช่น หนังสือรับรองผลงาน สำเนาสัญญาของโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามสัญญา เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นไปตามเอกสารแนบท้าย (เพิ่มเติม) หลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “รัฐธรรมนูญกับหลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย” (วงเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

*****